

Integrations och jämställdhetsdepartementet
Att: Ungdoms- och folkrörelseenheten
103 33 Stockholm

Amatörkulturens samrådsgrupp, **ax**, överlämnar härmed synpunkter på överenskommelse mellan regeringen och idéburna organisationer inom det sociala området.

Det är med förvåning som vi konstaterar att **ax** ej erhållit förslaget på remiss. Vi hoppas att vårt remissvar som tyvärr överlämnas efter det utsatta datumet skall kunna beaktas och att **ax** i framtiden får utredningar om den ideella sektorn på remiss.

Amatörkulturen har över 750 000 organiserade medlemmar och många gånger fler aktiva utövare och publik. Enbart hembygdsrörelsens aktiviteter hade vid senaste mättillfället 3,3 miljoner deltagare. Arton av de största amatörkulturorganisationerna är organiserade i Amatörkulturens samrådsgrupp, **ax**. **ax** har gemensamt med studieförbunden initierat Amatörkulturakademien som invigdes av kulturministern i slutet av 2007. Vi har stora förhoppningar om att akademien ska bidra till att främja amatörkulturens roll i samhället och öka kunskaperna kring amatörkulturens betydelse.

Amatörkulturlivet och det frivilliga, ideella arbetet i kulturlivet t ex inom ideella musikarrangörsorganisationer har en mycket stor och i mycket liten utsträckning dokumenterad betydelse för kulturlivets mångfald och vitalitet, dess spridning och kvalitet, för dess sociala och konstnärliga kraft och för bevarande och brukande av våra kulturarv.

Amatörkulturlivet och det frivilliga, ideella arbetet i kulturlivet har också en stor betydelse för folkhälsa, miljö samt som resurser för regional och lokal utveckling. Även dessa värden av kulturlivet är alltför lite kända och dokumenterade.

Amatörkulturen har till Kulturutredningen överlämnat sin rapport *Infrastruktur för framgångsrik amatörkultur* som beskriver nuläget och framfört vikten av att utredningens skapar klarhet om var det politiska och administrativa ansvaret skall finnas för amatörkulturområdet. Amatörkulturen – breddkulturen, har en stor betydelse för folkhälsa och kan vara en viktig tillgång för det sociala området. Vi beklagar därför att amatörkulturen inte getts möjlighet att delta i processen som lett fram till det föreliggande förslaget till överenskommelse.

Kulturområdet är mångfacetterat. Dess roll inom det sociala fältet är än så länge begränsat. Det finns dock en stor utvecklingspotential för samverkan mellan kultur i form av upplevelse och framförallt som utövande och vård / förbyggande hälsovård / främjande av välbefinnande.

Överenskommelsen som helhet

ax är positivt till att regeringen och den ideella sektorn genom överenskommelser ökar möjligheterna för dialog och förtydligar den ideella sektorns olika roller i samhället och statens ansvar i förhållande till den ideella sektorn.

ax önskar att kulturområdet blir föremål för en överenskommelse så att det ideella kulturlivets betydelse för kulturområdet och för andra samhällsområden uppmärksammas.

ax fördrar att benämna organisationerna ideella istället för idéburna. Idéburen för tankarna till organisationer som bygger på en helhetsideologi som delas av dess medlemmar. Inom det ideella kulturlivets organisationer samlas många idéer och ideologier inom enskilda organisationer som binds samman av intresset för ett uttrycksätt – teater, körsång, folkmusik, dans, hembygd, revy osv.

Amatörkulturområdet är en viktig del av det ideella kulturlivet. Mycket amatörkultur bedrivs med stöd från folkbildningen. Men folkbildningen tar inget helhetsansvar eller långsiktigt ansvar för de olika kulturgenrerna inom amatorkulturen. Detta görs i första hand av amatorkulturorganisationer varav de största finns organiserade inom **ax**. Samtidigt är det viktigt att se att mer än hälften av studieförbundens verksamheter är kulturämnen. Därför bör studieförbunden vara en viktig part vid en kommande överenskommelse med den ideella kultursektorn. Ideella organisationer inom två andra områden i kulturlivet som bör delta i en överenskommelse är arrangörsföreningar, som har en avgörande roll för kulturlivets bredd och spridning över hela landet samt föreningar som bevarar och levandegör kulturarven.

Den statliga kulturutredningen som arbetar nu skall inom kort lägga fram sina förslag. En överenskommelse med det ideella kulturlivet bör göras parallellt med kulturutredningens arbete. Det finns starka skäl för att kulturområdet skall vara nästa område som blir föremål för en dialog med syfte att skapa en överenskommelse.

Principernas relevans och innehåll

ax anser att de gemensamma principerna är relevanta och väl valda. Vi önskar betona vikten av att dialogen bygger på ömsesidighet. **ax** vill betona det som sägs i de idéburna organisationernas utgångspunkter om att stat och kommun strukturerat och återkommande skall lyssna till de ideella organisationerna.

Åtagandenas innebörd

ax anser att de åtagande som skisseras är positiva. Det är viktigt att dessa åtaganden följs upp och utvecklas mera i detalj. Åtagandena bör kompletteras med ett tydligare erkännande av de ideella organisationernas unika kompetenser inom olika samhällsområden.

Åtgärdernas innebörd

ax anser att åtgärderna behöver utvecklas vidare. Vi ser det som positivt och viktigt att forskningen utvecklas och att statistik och uppföljning utvecklas.

Övrigt

Det ideella organisationslivet är skört. Många organisationer som idag har små resurser och bygger på medlemmarnas ideella insatser är viktiga för samhällets funktion. Det är därför viktigt att samhällsförändringar – både dem som berör organisationerna direkt men också de som enbart berör dem indirekt görs så att konsekvenserna för den ideella sektorn tydligt beaktas.

Stockholm den 11 augusti 2008

Lars Farago
ordförande

Medlemmarna i ax

Amatörteaterns Riksförbund (ATR)
Föreningen För Tidig Musik
Kontakt nätet – riksorganisation för ideella kulturföreningar
KÖRSAM
Riksförbundet för Folkmusik och Dans (RFoD)
Riksförbundet Lokalrevyer i Sverige
Riksförbundet Unga Musikanter (RUM)
Svenska Arbetarsångarförbundet (SAS)
Svenska Folkdansringen

Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund
Svenska Missionsförbundets Musikkårer
Sveriges Arbetarteaterförbund (ATF)
Sveriges Hembygdsförbund
Sveriges Kyrkosångsförbund
Sveriges Körförbund
Sveriges Orkesterförbund (SOF)
Sveriges Spelmäns Riksförbund (SSR)
UNGİKÖR